

**Informacja z zakresu
profilu ryzyka i poziomu kapitału**

Banku Spółdzielczego w Dobrzycy

według stanu na 31.12.2019 roku

I. Podmioty objęte informacją

Niniejsza informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału dotyczy

Banku Spółdzielczego w Dobrzycy

Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB, którego głównym celem jest zapewnianie płynności i wypłacalności.

Z uczestnictwa w Systemie wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności, oraz obowiązki, do których należy m.in. stosowanie systemu limitów ustalonych w Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.

Bank posiada zaangażowanie kapitałowe w następujących podmiotach (których sprawozdania nie podlegają konsolidacji ze sprawozdaniem Banku):

<i>Nazwa podmiotu</i>	<i>Kwota zaangażowania w zł.</i>	<i>Przedmiot działalności</i>	<i>Zaangażowanie kapitałowe pomniejsza/nie pomniejsza fundusze własne Banku</i>
SGB-Bank S.A.	3.600.000	Działalność bankowa	Zaangażowanie nie pomniejsza funduszy własnych banku
Spółdzielczy System Ochrony SGB	1.000	Szacowanie, kontrola i monitorowanie ryzyka działalności członków spółdzielni	Zaangażowanie nie pomniejsza funduszy własnych banku
Concordia Wielkopolska TUV	40	Działalność ubezpieczeniowa	Zaangażowanie nie pomniejsza funduszy własnych banku
TUV Leszno	20	Działalność ubezpieczeniowa	Zaangażowanie nie pomniejsza funduszy własnych banku

II. Cele i strategie zarządzania rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne

1. Cele dla istotnych rodzajów ryzyka oraz sposób ich realizacji

Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka Bank zawarł w opracowanej przez Zarząd i przyjętej przez Radę Nadzorczą Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Ryzyko kredytowe:

Celem strategicznym w zakresie działalności kredytowej jest budowa odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych bezpiecznego portfela kredytowego oraz portfela inwestycji finansowych, zapewniającego odpowiedni poziom dochodowości.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem kredytowym obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) budowa bezpiecznego, zdywersyfikowanego portfela kredytowego,
- 2) przeprowadzanie bezpiecznych inwestycji finansowych,
- 3) podejmowanie działań zabezpieczających w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji oraz ryzyka portfela,
- 4) działania organizacyjno-proceduralne.

Ryzyko kredytowe Banku należy rozpatrywać w dwóch aspektach:

- a) ryzyka pojedynczej transakcji,
- b) ryzyka łącznego portfela kredytowego.

Ryzyko pojedynczej transakcji zależy od wysokości możliwej straty i prawdopodobieństwa jej wystąpienia. Ryzyko łączne portfela kredytowego zależy od wysokości pojedynczych kredytów, prawdopodobieństwa ich niespłacenia i współzależności między poszczególnymi kredytami lub kredytobiorcami. Im mniejsza jest ta wzajemna zależność (koncentracja) tym mniejsze jest ryzyko wystąpienia sytuacji, w której czynniki powodujące niespłacenie jednego kredytu będą również wpływały na niespłacenie innych, zwiększając w ten sposób łączne ryzyko kredytowe. Metodą zabezpieczenia się przed nadmiernym ryzykiem w działalności kredytowej jest odpowiednio prowadzone zarządzanie ryzykiem zarówno w odniesieniu do pojedynczego kredytu, jak i łącznego zaangażowania kredytowego. Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczego kredytu polega na:

1. badaniu wiarygodności i zdolności kredytowej przed udzieleniem kredytu, w oparciu o zweryfikowane pod względem wiarygodności dokumenty, dostarczane przez klientów,
2. wykorzystaniu w ocenie zdolności kredytowej i zabezpieczeń dostępnych baz danych,
3. prawidłowym zabezpieczaniu zwrotności ekspozycji kredytowych, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku, gwarantującym zwrotność kredytów,
4. bieżącym monitoringu zabezpieczeń kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczeń hipotecznych w całym okresie kredytowania,
5. dokonywaniu okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzeniu rezerw celowych,
6. prawidłowym prowadzeniu windykacji i nadzoru nad trudnymi kredytami,
7. kontroli działalności kredytowej.

Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczej transakcji kredytowej obejmują procedury, praktyki, mechanizmy kontroli wewnętrznej składające się na metodykę oceny ryzyka kredytowego przed udzieleniem kredytu oraz w trakcie trwania umowy kredytowej.

Stosowane w Banku metodyki oceny zdolności kredytowej określają regulaminy, instrukcje, procedury oraz inne regulacje kredytowe zapewniające standaryzację świadczonych usług oraz ograniczające ryzyko kredytowe.

W stosunku do ekspozycji kredytowych zaliczanych do klasy ekspozycji detalicznych zgodnie z Rozporządzeniem CRR, Bank stosuje ujednolicone zasady oceny zdolności

kredytowej, dostosowane do ich charakterystyki ryzyka, określone w „Zasadach oceny zdolności kredytowej klientów indywidualnych”.

W stosunku do ekspozycji kredytowych zaliczanych do klasy ekspozycji wobec przedsiębiorców obok przyjętych metod oceny zdolności kredytowej, można stosować indywidualne zasady zarządzania.

Zabezpieczenia transakcji kredytowych dokonywane są w stopniu adekwatnym do oceny sytuacji ekonomicznej klienta oraz charakteru i okresu trwania transakcji, z zastosowaniem zasad ustanawiania prawnych form zabezpieczenia wierzytelności. Bank udziela kredyty konsumenckie i zawiera z kredytobiorcami umowy o kredyty konsumenckie z zachowaniem zasad określonych w Ustawie o kredycie konsumenckim. W przypadku udzielania kredytów klientom detalicznym (w rozumieniu rekomendacji T i S) Bank ustala wymagany poziom wskaźnika Dtl opisany w metodyce oceny zdolności kredytowej, uwzględniający minimum egzystencji.

W Banku prowadzony jest systematyczny monitoring sytuacji ekonomicznej kredytobiorców oraz zabezpieczeń, zgodnie z wewnętrznymi regulacjami Banku. Narzędziem monitoringu są arkusze analityczne.

Bank dokonuje wyceny i aktualizacji aktywów i zobowiązań pozabilansowych oraz tworzy rezerwy na ryzyko związane z działalnością banku zgodnie z obowiązującymi ustawami i rozporządzeniami oraz z zasadami monitoringu opisanymi w Zasadach udzielania kredytów klientom instytucjonalnym i w Instrukcji monitoringu ekspozycji kredytowych klientów indywidualnych oraz w Zasadach klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków, obowiązującymi w Banku.

Zasady bezpiecznego zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego Banku obejmują działania polegające na:

1. dywersyfikacji ryzyka poprzez stosowanie limitów koncentracji,
2. stosowanie limitów dotyczących rodzajów kredytów,
3. analizie ryzyka ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie,
4. badaniu ekspozycji zagrożonych,
5. przedsięwzięciach organizacyjno- kadrowych.

Podstawowa analiza ryzyka kredytowego jest przeprowadzana co najmniej raz w miesiącu, po zakończeniu miesiąca wraz z analizą ogólnego poziomu ryzyka, w odniesieniu do realizacji planu podstawowych wskaźników charakteryzujących ryzyko. Miesięcznej analizie poddawane są w szczególności takie elementy jak: struktura portfela kredytowego, struktura i dynamika kredytów zagrożonych, wynik z tytułu rezerw celowych.

W Banku dokonuje się pomiaru i oceny ryzyka portfela kredytowego i profilu ryzyka kredytowego w cyklach kwartalnych, na podstawie raportów sporządzonych przez Komórkę monitorującą. Raporty dotyczące: koncentracji branżowej, adekwatności kapitałowej, ekspozycji przeterminowanych, koncentracji zabezpieczeń, kredytów zabezpieczonych hipotecznie i finansujących nieruchomości, analizę detalicznych ekspozycji zawierają zastawienia liczbowe oraz ich interpretację z rekomendacją dalszych działań. Analiza miesięczna i kwartalna opracowywana jest i przedkładana Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej Banku, zgodnie z obowiązującą w Banku Instrukcją sporządzania informacji zarządczej.

Dane analityczne stanowiące źródło analizy ryzyka portfela kredytowego pobierane są z systemu operacyjnego oraz innych systemów wspomagających. Każdorazowo po zaimportowaniu danych do systemu informatycznego i wygenerowaniu raportów, przeprowadzana jest kontrola ich zgodności ze sprawozdawczością Banku za analizowany okres oraz kontrola spójności z poprzednimi okresami sprawozdawczymi.

Badanie ryzyka łącznego portfela kredytowego Banku obejmuje:

1. analizę ilościową i wartościową portfela,
2. analizę wskaźnikową,
3. ocenę realizacji limitów koncentracji,
4. analizę jakościową portfela,
5. analizę wrażliwości na wystąpienie sytuacji skrajnej.

W celu dywersyfikacji ryzyka kredytowego Bank wprowadza odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne ograniczające jego poziom. Przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość zatwierdza Zarząd Banku na podstawie propozycji Komórki monitorującej. Wysokość limitów jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka, zatwierdzonego w ramach założeń do planu ekonomiczno-finansowego. Wysokość limitów koncentracji jest weryfikowana co najmniej raz w roku w trakcie przeglądu zarządczego procedur w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym.

Limity określające jednostkowe zaangażowanie danego klienta są monitorowane w momencie udzielania kredytu oraz podczas monitoringu sytuacji klienta po udzieleniu kredytu przez pracownika kredytowego prowadzącego dokumentację danego klienta.

Każdy przypadek lub możliwość przekroczenia limitów jednostkowych jest sygnalizowany osobie kierującej komórką udzielającą kredyty, a następnie Prezesowi Zarządu nadzorującemu ryzyko kredytowe.

Powyższe działania pozwalają mierzyć, kontrolować i monitorować profil ryzyka kredytowego, występującego w działalności Banku. Gdy ryzyko występujące w portfelu kredytowym okazuje się nieakceptowane, Zarząd Banku stosuje następujące rozwiązania:

1. Ograniczanie kwoty zaangażowania poprzez wprowadzenie ostrzejszych limitów na kredyty udzielane określonym kredytobiorcom, na duże zaangażowania kredytowe lub na pewne rodzaje kredytów o wysokim stopniu zbadanego ryzyka,
2. Obniżenie kwoty limitów jednostkowych dla poszczególnych rodzajów kredytów,
3. Ograniczanie skali całej akcji kredytowej Banku lub w odniesieniu do wybranych Oddziałów Banku,
4. Zwiększenie poziomu zabezpieczeń,
5. Restrukturyzowanie zadłużenia,
6. Doskonalenie standardów kredytowych i systemu kontroli wewnętrznej, opracowanie odpowiednich procedur wewnętrznych,
7. Sprzedaż wierzytelności,
8. Podejmowanie innych zindywidualizowanych działań, zależnych od skali i rodzaju stwierdzonego zagrożenia.

Ryzyko płynności

Celem strategicznym w zakresie zarządzania płynnością jest:

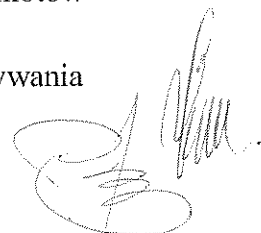
- 1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- 2) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji,
- 3) utrzymywanie przez Bank aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) realizowanie strategii finansowania, o której mowa poniżej;
- 2) pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym;
- 3) utrzymywanie na bezpiecznym poziomie nadzorczych miar płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych;
- 4) utrzymywanie wymogu pokrycia płynności (wskaźnika LCR) oraz stabilnego finansowania (wskaźnika NSFR) na wymaganym przepisami poziomie;
- 5) finansowanie na bezpiecznym poziomie kredytów powiększonych o majątek trwały przez depozyty powiększone o fundusze własne;
- 6) utrzymywanie płynnościowej struktury bilansu na poziomie zapewniającym występowanie nadwyżki skumulowanych aktywów nad skumulowanymi pasywami w okresie do 1 roku oraz nadwyżki skumulowanych pasywów nad skumulowanymi aktywami w okresie powyżej 1 roku;
- 7) zapewnienie globalnej wypłacalności Banku, oznaczającej posiadanie skumulowanej luki płynności (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych) na poziomie nieujemnym;
- 8) dywersyfikacja źródeł finansowania poprzez ograniczanie udziału środków dużych deponentów;
- 9) dążenie do podnoszenia stabilności źródeł finansowania głównie poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw domowych po akceptowalnej cenie oraz poprzez wydłużanie terminów wymagalności;
- 10) identyfikacja wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępowanie według procedur awaryjnych określonych w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

Bank przyjmuje następującą strategię finansowania:

- 1) głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych;
- 2) Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskiwania i utrzymywania

depozytów;

3) Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania;

4) Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowym źródeł środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego;

5) w sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB, a także pozyskanie kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim.

Bank zarządza płynnością:

1. Bieżącą w tym dzienną i śróddzienną tj. aktywnie zarządza środkami na rachunku bieżącym, lokując nadwyżki głównie w Banku Zrzeszającym oraz w bezpieczne papiery wartościowe Narodowego Banku Polskiego oraz Skarbu Państwa, zarządza gotówką poprzez ustalanie limitów kasowych,

2. Płynnością krótko i średnioterminową poprzez niezależną ocenę wskaźników płynności, wyznaczanie i monitorowanie limitów płynnościowych oraz przeprowadzanie testów warunków skrajnych,

3. Płynnością długoterminową poprzez badanie stabilności bazy depozytowej oraz ustalanie limitów koncentracji aktywów i pasywów.

Bank działa w ramach Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS / SGB, co gwarantuje bezpieczeństwo w obszarze płynności.

W celu kształtowania odpowiedniej struktury aktywów i pasywów Bank prowadzi aktywną politykę stóp procentowych.

Za obszar ryzyka płynności w Banku odpowiadają:

1) Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem płynności, w tym nad: identyfikacją, pomiarem, monitorowaniem i sprawozdawaniem ryzyka płynności;

2) Członek Zarządu nadzorujący Wydział Finansowo-Księgowy w zakresie nadzoru nad operacyjnym zarządzaniem ryzykiem płynności, nadzorujący komórkę zarządzania.

W procesie zarządzania ryzykiem płynności w Banku uczestniczą:

1. Rada Nadzorcza – która:

1) w ramach pełnionego nadzoru dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem płynności w Banku;

2) zatwierdza cele strategiczne w zarządzaniu ryzykiem płynności, zawarte w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem, w tym apetyt i tolerancję na ryzyko;

3) ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności na podstawie okresowej, syntetycznej informacji na temat poziomu ryzyka, na jakie narażony jest Bank;

4) zatwierdza, ujęte w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem, zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych.

2. Zarząd:

1) zapewnia skuteczne działanie systemu zarządzania ryzykiem płynności;

2) zatwierdza zasady zarządzania ryzykiem płynności, w tym limity ograniczające ryzyko;

- 3) wyznacza osoby odpowiedzialne za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację zasad, o których mowa w pkt 2);
 - 4) odpowiada za utrzymanie ryzyka płynności na poziomie nie przekraczającym poziomu akceptowalnego przez Radę Nadzorczą.
3. Komórka monitorująca – będący komórką monitorowania ryzyka, która podlega Prezesowi Zarządu, wykonujący zadania związane z:
- 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem niniejszej procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w tym weryfikowaniem i aktualizowaniem metod pomiaru ryzyka płynności oraz poziomu limitów;
 - 2) zgłaszaniem potrzeb zmian w polityce płynnościowej Banku;
 - 3) zapewnieniem zgodności niniejszej procedury ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;
 - 4) proponowaniem wysokości przyjętych limitów;
 - 5) dokonywaniem pomiaru i monitorowaniem poziomu ryzyka, w tym płynności średnio i długoterminowej, przeprowadzaniem testów warunków skrajnych, pogłębioną analizą płynności długoterminowej;
 - 6) analizą wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka płynności;
 - 7) monitorowaniem stopnia wykorzystania limitów;
 - 8) oceną poziomu ryzyka płynności;
 - 9) wyznaczaniem nadzorczych miar płynności oraz wskaźników LCR i NSFR;
 - 10) oceną nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko płynności;
 - 11) opracowywaniem scenariuszy sytuacji kryzysowych;
 - 12) opracowywaniem propozycji rekomendacji wydawanych przez Zarząd Banku dla komórki zarządzającej mającej na celu właściwe kształtowanie poziomu ryzyka płynności Banku;
 - 13) sporządzaniem raportów dla Zarządu i Rady Nadzorczej.
4. Wydział Finansowo-Księgowy – będący komórką zarządzającą, która podlega członkowi Zarządu, wykonujący zadania związane z:
- 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem niniejszej procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w zakresie zarządzania płynnością dzienną, bieżącą i krótkoterminową;
 - 2) optymalnym zarządzaniem środkami Banku oraz wywiązywaniem się Banku z zawartych umów, w tym zagospodarowywaniem nadwyżek środków.
5. Pozostałe komórki lub osoby odpowiedzialne za:
- 1) kontrolę i utrzymywanie limitów kasowych;
 - 2) sporządzanie wykazu kredytów do ewentualnej odsprzedaży na potrzeby Planu awaryjnego; przekazywanie do komórki zarządzającej informacji niezbędnych do sporządzania prognozy przepływów pieniężnych

Ryzyko stopy procentowej

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest:

- 1) optymalizacja wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp

procentowych;

- 2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
- 3) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) ograniczenie ryzyka stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych;
- 2) ograniczenie kwoty pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku;
- 3) dążenie do wypracowywania jak największych przychodów pozaodsetkowych.

Cele szczegółowe zawarte są w Polityce stóp procentowych oraz w Polityce handlowej (planie działań marketingowych), stanowiącej uszczegółowienie Strategii.

1. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz marżą odsetkową odbywa się poprzez:
 - a) kształtowanie oprocentowania aktywów i pasywów,
 - b) wydłużanie aktywów bądź pasywów poprzez szersze zastosowanie instrumentów o stałej stopie procentowej,
 - c) skracanie aktywów bądź pasywów poprzez zwiększanie udziału instrumentów o zmiennej stopie procentowej,
 - d) zmianę długości zapadalności aktywów o oprocentowaniu stałym,
 - e) zwiększenie liczby umów z klauzulą możliwej zmiany oprocentowania,
 - f) zmniejszeniu lub zwiększeniu zaangażowania w aktywach mniej wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
 - g) zmianę strategii kredytowej.
2. Kształtowanie poziomu oprocentowania produktów oferowanych przez Bank uwzględnia:
 - a) analizę oprocentowania produktów u konkurencji i na rynku międzybankowym,
 - b) wpływ zmiany oprocentowania na inne ryzyka Banku,
 - c) strategię działania i rozwoju Banku,
 - d) marże realizowane na poszczególnych produktach.

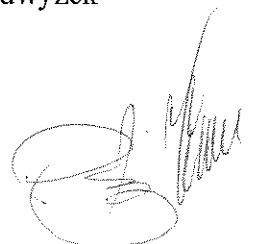
Podstawowe wskaźniki charakteryzujące poziom (profil) ryzyka stopy procentowej są określone w założeniach do planu ekonomiczno – finansowego

Za obszar ryzyka stopy procentowej w Banku odpowiadają:

- 1) Za nadzór nad zarządzaniem ryzykiem stopy procentowej w Banku odpowiada członek zarządu, któremu Zarząd w Regulaminie organizacyjnym powierzył nadzór nad ryzykiem stopy procentowej.
- 2) Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad pomiarem i monitorowaniem ryzykiem stopy procentowej.

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku uczestniczą:

1. Rada Nadzorcza – która:
 - 1) w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku;
 - 2) zatwierdza cele strategiczne w zarządzaniu ryzykiem stopy procentowej, zawarte w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem;
 - 3) ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem stopy procentowej na podstawie okresowej, syntetycznej informacji na temat poziomu ryzyka, na jakie narażony jest Bank.
2. Zarząd:
 - 1) zapewnia skuteczne działanie systemu zarządzania ryzykiem stopy procentowej;
 - 2) zatwierdza zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej;
 - 3) wyznacza osoby odpowiedzialne za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację zasad, o których mowa w pkt 2;
 - 4) odpowiada za utrzymanie ryzyka stopy procentowej na poziomie nie przekraczającym poziomu akceptowalnego przez Radę Nadzorczą;
 - 5) podejmuje decyzje w zakresie ustalania oprocentowania oferowanych produktów bankowych
3. Komórka monitorująca – będący komórką monitorującą ryzyko stopy procentowej, wykonujący zadania związane z:
 - 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w tym weryfikowaniem i aktualizowaniem metod pomiaru ryzyka stopy procentowej oraz poziomu limitów;
 - 2) zgłaszaniem potrzeby zmian w polityce zarządzania ryzykiem stopy procentowej Banku;
 - 3) zapewnieniem zgodności niniejszej procedury ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;
 - 4) proponowaniem wysokości przyjętych limitów;
 - 5) dokonywaniem pomiaru i monitorowaniem poziomu ryzyka, przeprowadzaniem testów warunków skrajnych;
 - 6) analizą wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka stopy procentowej;
 - 7) monitorowaniem stopnia wykorzystania limitów;
 - 8) oceną nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko stopy procentowej,
 - 9) sporządzaniem raportów dla Zarządu i Rady Nadzorczej.
 - 10) opracowywaniem propozycji rekomendacji wydawanych przez Zarząd Banku dla komórki zarządzającej mającej na celu właściwe kształtowanie poziomu ryzyka stopy procentowej;
 - 11) składaniem propozycji zmian poziomu stóp procentowych Banku lub rodzaju stóp referencyjnych.
4. Wydział Finansowo – Księgowy – będący komórką zarządzającą ryzykiem płynności, wykonujący zadania związane z kształtowaniem poziomu pozycji bilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych w ramach zagospodarowywania nadwyżek środków Banku.

Ryzyko walutowe:

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczanie skutków narażenia Banku oraz Klientów na nieoczekiwane zmiany kursów walut.

Cele strategiczne w zakresie działalności walutowej obejmują:

- 1) obsługę klientów Banku w zakresie posiadanych uprawnień walutowych;
- 2) zapewnienie klientom Banku kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem Banku Zrzeszającego;
- 3) minimalizowanie ryzyka walutowego.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) dążenie do utrzymania domkniętych indywidualnych pozycji walutowych, tak aby pozycja walutowa całkowita nie przekroczyła 2% funduszy własnych Banku;
- 2) prowadzenie transakcji wymiany walut z Bankiem Zrzeszającym polegających na zagospodarowywaniu nadwyżek środków walutowych oraz domykaniu otwartych pozycji walutowych Banku; transakcje walutowe nie mają charakteru spekulacyjnego;
- 3) utrzymywanie poziomu aktywów płynnych w walutach obcych które zaspokoją wypływy netto w danej walucie obcej;
- 4) podnoszenie kwalifikacji kadry oraz ścisłą współpracę w tym zakresie z Bankiem Zrzeszającym;
- 5) niedokonywanie transakcji w walutach niewymienialnych.

1. Poziom ryzyka walutowego w działalności Banku z tytułu ryzyka kursowego ograniczony jest poprzez limity maksymalnej pozycji walutowej (w tym limity pozycji dla poszczególnych walut) .
2. Wszystkie limity z zakresu ryzyka walutowego uchwała Zarząd Banku.
3. Monitoring wykorzystania limitów w zakresie ryzyka walutowego realizowany jest przez osoby zatrudnione w komórce monitorowania ryzyka, z zachowaniem niezależności oceny ryzyka od działalności, która to ryzyko generuje.
4. Pomiar ryzyka walutowego dokonywany jest codziennie. Do wyliczenia ryzyka walutowego wyznaczone są pozycje walutowe dla poszczególnych walut oraz pozycja całkowita dla wszystkich walut łącznie, przeliczone na PLN po kursie średnim NBP. Wyliczenia pozycji dokonywane są zgodnie z obowiązującymi wytycznymi Prezesa Narodowego Banku Polskiego oraz Komisji Nadzoru Finansowego.
5. Bank zakłada, że skala działalności walutowej będzie nie znacząca, tj. udział obrotów walutowych w obrotach ogółem Banku nie przekroczy 5%.

Bank prowadzi działalność walutową w następujących walutach obcych: euro (EUR), dolar amerykański (USD); funt szterling (GBP); korona czeska (CZK); korona duńska (DKK).

Za obszar ryzyka walutowego w Banku odpowiadają:

- 1) Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem walutowym, w tym nad: identyfikacją, pomiarem, monitorowaniem i sprawozdawaniem ryzyka walutowego;

- 2) Członek Zarządu któremu podlega nadzór nad Wydziałem Rachunkowo-Finansowy w zakresie nadzoru nad operacyjnym zarządzaniem ryzykiem walutowym, nadzorujący komórkę zarządzania.

W procesie zarządzania ryzykiem walutowym w Banku uczestniczą:

1. Rada Nadzorcza – która:

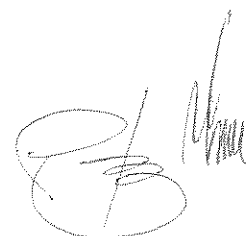
- 1) w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem walutowym w Banku;
- 2) zatwierdza cele strategiczne w zarządzaniu ryzykiem walutowym, zawarte w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem;
- 3) ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem walutowym na podstawie okresowej, syntetycznej informacji na temat poziomu ryzyka, na jakie narażony jest Bank.

2. Zarząd:

- 1) zapewnia skuteczne działanie systemu zarządzania ryzykiem walutowym;
- 2) zatwierdza zasady zarządzania ryzykiem walutowym;
- 3) wyznacza osoby odpowiedzialne za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację zasad, o których mowa w pkt 2;
- 4) odpowiada za utrzymanie ryzyka walutowego na poziomie nie przekraczającym poziomu akceptowalnego przez Radę Nadzorczą.

3. Komórka monitorująca – będący komórką monitorującą ryzyko walutowe, która podlega członkowi Zarządu mającemu nadzór nad ryzykiem walutowym, wykonujący zadania związane z:

- 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem niniejszej procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w tym weryfikowaniem i aktualizowaniem metod pomiaru ryzyka walutowego oraz poziomu limitów;
- 2) zgłaszaniem potrzebę zmian w polityce zarządzania ryzykiem walutowym Banku;
- 3) zapewnieniem zgodności niniejszej procedury ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;
- 4) proponowaniem wysokości przyjętych limitów;
- 5) dokonywaniem pomiaru i monitorowaniem poziomu ryzyka, przeprowadzaniem testów warunków skrajnych;
- 6) analizą wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka walutowego;
- 7) monitorowaniem stopnia wykorzystania limitów;
- 8) oceną nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko walutowe,
- 9) opracowywaniem scenariuszy sytuacji kryzysowych w zakresie poziomu kursów walutowych oraz badaniem scenariuszy skrajnych warunków;
- 10) sporządzaniem raportów dla Zarządu i Rady Nadzorczej.
- 11) opracowywaniem propozycji rekomendacji wydawanych przez Zarząd Banku dla komórki zarządzającej mającej na celu właściwe kształtowanie poziomu ryzyka walutowego;
- 12) składaniem propozycji zmian poziomu kursów walutowych Banku;
- 13) archiwizowaniem tabel kursów walutowych.

4. Komórka zarządzająca – będący komórka zarządzającą ryzykiem walutowym, która podlega członkowi Zarządu nadzorującemu działalność handlową, wykonujący zadania związane z:

- 1) zarządzanie ryzykiem walutowym;
 - 2) zarządzanie rachunkami walutowymi nostro Banku w Banku Zrzeszającym;
 - 3) obsługę transakcji walutowych;
 - 4) przestrzeganie limitów w zakresie ryzyka walutowego;
 - 5) lokowanie nadwyżek środków walutowych;
 - 6) wyliczanie bieżącej pozycji walutowej Banku;
 - 7) utrzymywanie pozycji walutowej Banku na poziomie zgodnym z obowiązującymi limitami;
 - 8) ustalanie kursów walut (tabele kursowe);
 - 9) ustalanie kursów negocjowanych;
 - 10) przestrzeganie limitów związanych z kupnem lub sprzedażą walut obcych zawartych przez upoważnionych pracowników.
4. Wydział Rachunkowo-Finansowy – odpowiada za ewidencjonowanie i rozliczanie transakcji walutowych.

Ryzyko operacyjne oraz ryzyko braku zgodności:

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem braku zgodności w Banku jest ograniczanie ryzyka występowania strat operacyjnych oraz dążenie do ich minimalizowania.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem braku zgodności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

1. określenie podstawowych procesów niezbędnych do zarządzania ryzykiem operacyjnym,
2. prowadzenie i analiza rejestru incydentów i strat z tytułu ryzyka operacyjnego (w tym zawarte są straty z tytułu ryzyka braku zgodności),
3. opracowanie ogólnych zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zasady identyfikacji, oceny, monitorowania, zabezpieczania i transferu ryzyka operacyjnego,
4. zarządzanie kadrami,
5. określenie docelowego profilu ryzyka operacyjnego, uwzględniającego skalę i profil ryzyka operacyjnego obciążającego Bank,
6. zdefiniowanie tolerancji/apetytu banku na ryzyko operacyjne, w tym wartości progowe sum strat danej klasy zdarzeń w określonym horyzoncie czasowym oraz określone działania, które bank będzie podejmował w przypadkach, gdy wartości te zostaną przekroczone,
7. przyjęcie założeń dla systemu kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka operacyjnego.

Cele szczegółowe zawarte są Polityce zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz w Polityce zgodności, stanowiących uszczegółowienie Strategii.

Podstawowe procesy niezbędne do zarządzania ryzykiem operacyjnym to:

- 1) Opracowanie i wdrożenie procedur zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz bezpieczeństwem Banku, dostosowanych do przepisów zewnętrznych, z wykorzystaniem procedur wzorcowych Banku Zrzeszającego.
- 2) Okresowa weryfikacja przyjętych procedur wewnętrznych.
- 3) Identyfikacja i rejestracja zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz incydentów ryzyka braku zgodności.
- 4) Wycena strat zdarzeń ryzyka operacyjnego.
- 5) Analiza zagrożeń i propozycja działań w celu ograniczania ryzyka operacyjnego.
- 6) Przeprowadzanie testów warunków skrajnych oraz testów ciągłości działania.
- 7) Raportowanie wyników analiz i ocen Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej
- 8) Podejmowanie działań ograniczających ryzyko operacyjne oraz ryzyko braku zgodności.
- 9) Kontrola wewnętrzna i audyt.
- 10) Szkolenia pracowników, członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.

Prowadzenie i analiza rejestru incydentów i strat:

- 1) Rejestrowanie zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz ryzyka braku zgodności. Stałe doskonalenie procesu identyfikacji i rejestracji incydentów i strat.
- 2) Analiza zdarzeń zawartych w rejestrze, wyjaśnianie ich przyczyn, analiza częstotliwości występowania.
- 3) Analiza strat z tytułu ww. rodzajów ryzyka oraz możliwości ograniczania ich skutków.
- 4) Raportowanie skutków ryzyka operacyjnego oraz ryzyka braku zgodności do Zarządu oraz Rady Nadzorczej zgodnie z systemem informacji zarządczej.
- 5) Podejmowanie działań zmierzających do ograniczania skutków ww. zdarzeń, przy zachowaniu opłacalności podejmowanych działań.
- 6) Organizacja procesu zarządzania ww. ryzykami z uwzględnieniem zadań Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku.
- 7) Organizacja systemu przepływu informacji o zmianach przepisów zewnętrznych i wewnętrznych.
- 8) Sporządzanie mapy ryzyka w celu podejmowania działań zabezpieczających.
- 9) Wdrażanie i doskonalenie narzędzi informatycznych.
- 10) Utrzymanie narażenia Banku na ryzyko operacyjne na akceptowanym przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku, bezpiecznym dla działania i rozwoju Banku poziomie.

Ogólne zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zasady identyfikacji, oceny, monitorowania, zabezpieczania i transferu ryzyka operacyjnego.

Identyfikacja zdarzeń ryzyka operacyjnego:

Identyfikacja zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz incydentów ryzyka braku zgodności odbywa się na każdym stanowisku pracy Banku w oparciu o wykaz zdarzeń zawartych w załączniku nr 6 do instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym. Każdy pracownik Banku ma obowiązek zgłaszania faktu zaistnienia zdarzenia operacyjnego menadżerowi ryzyka, który decyduje o istotności zdarzenia, kwalifikuje zdarzenie w karcie zdarzenia ryzyka operacyjnego, której wzór stanowi załącznik nr 7 do instrukcji. Komórka organizacyjna

Banku odpowiedzialna za prowadzenie rejestru dokonuje ostatecznej klasyfikacji zdarzenia i raportuje, zgodnie z szczegółową procedurą opisaną w instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Bank rejestruje wszystkie zdarzenia ryzyka operacyjnego bez względu na wysokość straty i częstotliwość występowania które podlegają raportowaniu Zarządowi i Radzie Nadzorczej.

Ocena i monitorowanie ryzyka operacyjnego:

Zasady wyceny kosztów finansowych i niefinansowych zdarzeń ryzyka operacyjnego i ryzyka braku zgodności są opisane w załączniku nr 1 do Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym. Na podstawie ww. algorytmu oszacowany zostaje kosztów zdarzeń operacyjnego. Wysokości poniesionych strat, podjętych działaniach itp. podlega raportowaniu do Zarządu i Rady, w ramach systemu informacji zarządczej.

Działania zabezpieczające:

- 1) wdrożenie i systematyczna weryfikacja procesów zapobiegania występowaniu oraz zmniejszania skutków ryzyka, odpowiednio do rodzaju ryzyka i jego możliwego wpływu na wynik Banku
- 2) zapobieganie powstawaniu zagrożeń o charakterze katastroficznym lub zagrażającym utratą ciągłości działania Banku.
- 3) Zapewnienie opłacalności stosowania wybranych metod ograniczania ryzyka, odpowiednio do skali działania Banku i wielkości ryzyka.
- 4) działania prewencyjne, związane z identyfikacją i monitoringiem ryzyka prowadzenia operacji, rozpoznawaniem i zapobieganiem powstawaniu zdarzeń ryzyka operacyjnego w trakcie codziennej działalności, a także zapewnienie identyfikacji i oceny ryzyka przed podjęciem istotnych decyzji związanych z wdrożeniem nowych produktów, procesów, systemów;
- 5) osłabianie i niwelowanie skutków zaszłych zdarzeń poprzez przygotowanie odpowiednich procedur i sposobów reagowania pracowników Banku na wypadek zajścia zdarzenia ryzyka operacyjnego, a także poprzez dokonanie przeniesienia ryzyka na inne podmioty w przypadku opłacalności i dostępności takiej metody dla danego rodzaju ryzyka.
- 6) Stosowanie ubezpieczeń.
- 7) Tworzenie planów awaryjnych zachowania ciągłości działania.
- 8) Okresowa weryfikacja procedur obowiązujących w Banku.

Transfer ryzyka:

- 1) Bank stosuje następujące metody transferu ryzyka:
- 2) Ubezpieczenia,
- 3) Pokrycie kosztów strat przez pracownika winnego zaniedbań,
- 4) Outsourcing.
- 5) Opis zasad stosowania odpowiednich form transferu ryzyka zawierają szczegółowe procedury operacyjne Banku.

Zarządzanie kadrami:

- 1) Zapewnienie świadomości występowania ryzyka operacyjnego obciążającego bank na wszystkich szczeblach zarządzania

- 2) Stosowanie zasad dobrej praktyki bankowej w relacjach z klientami.
- 3) Analiza skarg i wniosków związanych z działalnością Banku.
- 4) Organizacja szkoleń.
- 5) Kontrola wewnętrzna

Bank zakłada tolerancję / apetyt na ryzyko operacyjne na poziomie 10% utworzonego wymogu kapitałowego, tj. suma strat z tytułu ryzyka operacyjnego w kolejnych latach nie przekroczy 10% utworzonego, zgodnie z załącznikiem nr 14 do uchwały KNF w sprawie adekwatności kapitałowej wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne.

Założenia dla systemu kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka operacyjnego.

Funkcjonujący w banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony.

1. Na pierwszą linię obrony (pierwszy poziom zarządzania) składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank.
2. Na drugą linię obrony (drugi poziom zarządzania) składa się:
 - 1) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie,
 - 2) komórka do spraw zgodności i testowania,
 - 3) Administrator Bezpieczeństwa Informatycznego,

Trzecią linię obrony (trzeci poziom zarządzania) stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym

Rada Nadzorcza w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym:

- 1) w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym w banku;
- 2) zapewnia, że Zarząd posiada wiedzę i umiejętności niezbędne do realizacji strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym w tym również weryfikuje kompetencje Zarządu w tym zakresie;
- 3) jest świadoma profilu ryzyka operacyjnego występującego w banku;
- 4) sprawuje nadzór nad współpracą z zewnętrznymi dostawcami usług, nad zarządzaniem bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego oraz nad funkcjonowaniem elektronicznych kanałów dystrybucji.

Zarząd zapewnia skuteczność systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym poprzez jego regularne przeglądy, a zwłaszcza:

- 1) odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii i zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz dokonywanie ich regularnych przeglądów;
- 2) zapewnia odpowiednie warunki organizacyjne i techniczne oraz zasoby odpowiadające bieżącym i przyszłym wymaganiom banku;
- 3) zapewnia funkcjonowanie systemu zarządzania zasobami ludzkimi;
- 4) zapewnia funkcjonowanie kultury organizacyjnej, w której nacisk położony jest na efektywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym, przestrzeganie procedur oraz

- stosowanie ustalonych reguł postępowania, w tym nienarażanie banku na utratę reputacji;
- 5) odpowiada za oszacowanie i utrzymywanie ryzyka operacyjnego na określonym poziomie;
 - 6) odpowiada za realizację procesu kontroli ryzyka operacyjnego nadzorując zakres i częstotliwość kontroli wewnętrznej w celu zapewnienia jej adekwatności do profilu ryzyka operacyjnego banku;
 - 7) za współpracę z zewnętrznymi dostawcami usług, zarządzanie bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego oraz funkcjonowanie elektronicznych kanałów dystrybucji.

Jednostki organizacyjne w zakresie wykonywanych zadań:

- 1) identyfikują i oceniają ryzyko operacyjne powstające we wszystkich produktach, procesach oraz systemach występujących w danej jednostce i komórce organizacyjnej;
- 2) wykonują pogłębioną analizę ryzyka występującego w procesach kluczowych i krytycznych procesach biznesowych;
- 3) podejmują działania zmierzające do minimalizowania ryzyka operacyjnego w ramach nadzorowanych produktów, procesów i systemów;
- 4) monitorują poziom ryzyka operacyjnego;
- 5) bieżąco zarządzają ryzykiem operacyjnym;
- 6) udostępniają dane niezbędne do badania KRI;
- 7) identyfikują, oceniają i rejestrują zdarzenia i straty operacyjne oraz ich skutki;
- 8) realizują postanowienia zawarte w planach utrzymania ciągłości działania.

Kierujący poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi pełnią rolę tzw. Właścicieli ryzyka i są odpowiedzialni za zarządzanie ryzykiem operacyjnym w podległych im jednostkach w zakresie wszystkich wykonywanych w nich czynności.

Ryzyko kapitałowe:

W celu zapewnienia bezpieczeństwa ekonomicznego Bank jest obowiązany posiadać fundusze własne, dostosowane do rozmiaru prowadzonej działalności.

W Banku funkcjonuje podział realizowanych zadań, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej, z której wynika podejmowanie ryzyka przez bank.

W procesie wyznaczania wymogów kapitałowych w banku uczestniczą następujące organy i komórki organizacyjne:

1. Rada Nadzorcza,
2. Zarząd,
3. Osoba sporządzająca sprawozdanie COREP,
4. Komórka monitorująca
5. Stanowisko audytu wewnętrznego.

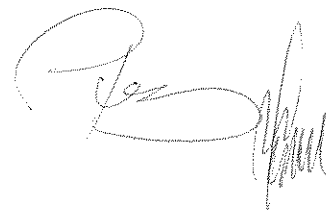
A handwritten signature in blue ink is written over a circular stamp. The stamp contains illegible text, possibly a name or title. The signature is written in a cursive style.

Podstawowe zadania realizowane przez komórki organizacyjne, zaangażowane w proces wyznaczania wymogów kapitałowych banku to:

1. Rada Nadzorcza: zatwierdza cele strategiczne w zakresie ryzyka kapitałowego i planowania kapitałowego oraz pozostałych rodzajów ryzyka, dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń strategii i polityk zarządzania ryzykiem w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem kapitałowym w banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo – nie rzadziej niż raz w roku – przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat zasad wyznaczania wymogów kapitałowych oraz informuje o wysokości współczynnika wypłacalności w cyklach i w zakresie określonych w instrukcji sporządzania informacji zarządczej. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad utrzymaniem wymogu kapitałowego dostosowanego do akceptowanego poziomu ryzyka i dokonuje oceny przeglądu procesu szacowania kapitału wewnętrznego banku.
2. Zarząd Banku odpowiada za opracowanie, wdrożenie i funkcjonowanie zasad wyznaczania wymogów kapitałowych, dba o zgodność tych zasad z regulacjami zewnętrznymi. Zarząd Banku dokonuje przeglądu i oceny poprawności i utrzymania wymogów kapitałowych na odpowiednim poziomie nie rzadziej niż raz w roku.
3. Osoba sporządzająca sprawozdanie COREP ma za zadanie wyliczenie łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko operacyjne, przekroczenie limitu znacznych pakietów akcji poza sektorem finansowym oraz dokonywanie obliczeń współczynników kapitałowych, w szczególności zaliczanie ekspozycji do odpowiednich klas i przyporządkowanie im odpowiednich wag ryzyka oraz sporządzanie informacji zarządczej w zakresie wysokości współczynnika wypłacalności, której cykl i zakres określony jest w instrukcji sporządzania informacji zarządczej.
4. Komórka monitorująca wyznacza wewnętrzne wymogi kapitałowe na ryzyka istotne oraz sporządza kompleksową informację na temat adekwatności kapitałowej banku dla Zarządu i dla Rady Nadzorczej, zgodnie z instrukcją sporządzania informacji zarządczej. Komórka monitorująca ma obowiązek dokonywania w cyklach rocznych przeglądów procesu szacowania wymogów wewnętrznych i prezentowanie wyników tego przeglądu Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku. Ponadto zgłasza Wydziałowi Rachunkowo - Finansowemu dane szczegółowe potrzebne do wyznaczania wymogów kapitałowych, szczególnie w przypadku informacji, których nie można pozyskać z systemu informatycznego.
5. Stanowisko audytu wewnętrznego ma za zadanie kontrolę i ocenę poprawności wyznaczania wymogów kapitałowych z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Bank zleca zadania audytu wewnętrznego merytorycznej komórce Banku Zrzeszającego na podstawie odrębnie zawartej umowy.

Proces szacowania wymogów kapitałowych oraz planowania kapitałowego jest poddawany corocznej ocenie przez Radę Nadzorczą.

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za odpowiednie ustalenie całkowitego wymaganego poziomu kapitału na pokrycie wszystkich istotnych rodzajów ryzyka i jego jakościową ocenę.

Przegląd procesu szacowania kapitału wewnętrznego polega na wykonaniu następujących czynności:

- 1) Identyfikacja rodzajów ryzyka występujących w banku;
- 2) Ocena zidentyfikowanych ryzyk pod kątem istotności;
- 3) Analiza i monitoring obszarów ryzyk trudno mierzalnych;
- 4) Ocena stosowanych metod pomiaru ryzyka, w tym adekwatności i kompletności regulacji wewnętrznych dotyczących zarządzania ryzykiem oraz istnienia i przestrzegania limitów w zakresie zidentyfikowanych ryzyk istotnych;
- 5) Ocena kompletności i adekwatności instrukcji, w tym ocena poziomu dostosowania procesu szacowania kapitału wewnętrznego do skali i charakteru działalności banku, obejmująca dokonanie odpowiednich symulacji;
- 6) Określenie zmian dotyczących modyfikacji instrukcji pod kątem:
 - a) konieczności uwzględnienia w rachunku wymogów kapitałowych innych ryzyk;
 - b) występowania portfela handlowego w działalności banku;
 - c) znaczących zmian w strategii, profilu lub skali działalności banku;
 - d) zmian w strukturze organizacyjnej;
 - e) zmian zewnętrznych przepisów (ryzyko braku zgodności).

Udokumentowanych przeglądów procesu szacowania kapitału wewnętrznego dokonuje Komórka monitorująca.

Wyniki przeprowadzonego przeglądu są prezentowane Zarządowi Banku w formie pisemnej. Zarząd Banku dokonuje weryfikacji procedur szacowania wymogów kapitałowych.

Zarząd Banku prezentuje Radzie Nadzorczej w sposób syntetyczny informację o dokonanych przeglądzie procesu szacowania kapitału wewnętrznego i proponuje ewentualne zmiany.

Na podstawie informacji Zarządu Banku – Rada Nadzorcza dokonuje oceny skuteczności systemu wyznaczania wymogów kapitałowych.

Proces szacowania kapitału wewnętrznego stanowi część systemu zarządzania Bankiem oraz podejmowania decyzji o charakterze zarządczym, z uwzględnieniem strategii Banku.

W ramach procesu wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego, Bank dąży do określenia, czy posiadany kapitał jest odpowiedni do skali ponoszonego ryzyka, dokonując na bieżąco identyfikacji i oceny ponoszonego ryzyka.

Metody wyliczania wymogów kapitałowych minimalnych i wewnętrznych zawiera Instrukcja oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Dobrzycy.

Bank stosuje następujące metody wyliczania wymogów kapitałowych:

- 1) metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego,
- 2) metodę de minimis dla ryzyka walutowego,
- 3) metodę wskaźnika bazowego w zakresie ryzyka operacyjnego.

Minimalne wymogi kapitałowe (całkowity regulacyjny wymóg kapitałowy) to suma aktywów ważonych ryzykiem pomnożonych przez 8%, wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne oraz wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe.

Dodatkowe wymogi kapitałowe w banku obejmują ryzyka istotne dla banku, tj.:

- 1) wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka płynności.
- 2) wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka stopy procentowej wynikające z działalności w ramach portfela niehandlowego, w tym:
 - a. ryzyka przeszacowania
 - b. ryzyka bazowego
- 3) wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka koncentracji kredytów,

W procesie szacowania wymogów dodatkowych wykorzystywane są efekty pomiaru ryzyka, dokonywanego w oparciu o obowiązujące procedury w zakresie zarządzania tymi ryzykami.

Wewnętrzne wymogi kapitałowe (kapitał wewnętrzny) to suma wymogów minimalnych oraz wymogów dodatkowych wyliczonych na ryzyka uznane przez bank za istotne.

Miarą dostosowania wielkości funduszy własnych do skali i poziomu ryzyka prowadzonej działalności są współczynniki kapitałowe:

1. Minimalna wysokość współczynnika kapitału podstawowego Tier I wynosi 4,5 % , Bank dąży do utrzymania poziomu nie mniejszego niż 12% (tj. powyżej wskazań KNF);
2. Minimalna wysokość współczynnika kapitału Tier I wynosi 6 % , Bank dąży do utrzymania poziomu nie mniejszego niż 12% (tj. powyżej wskazań KNF);
3. Minimalna wysokość łącznego współczynnika kapitałowego wynosi 8%, a w celu zachowania bezpieczeństwa kapitałowego Bank powinien dążyć do utrzymywania ww. wskaźnika na poziomie nie niższym niż 15%.
4. Nadwyżka współczynnika wypłacalności Banku ponad 8% stanowi bufor kapitału na pokrycie potrzeb kapitałowych w przypadku wystąpienia sytuacji awaryjnej.

Celem strategicznym Banku w zakresie poziomu adekwatności kapitałowej jest utrzymywanie relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych na minimalnym poziomie 15%.

Budowa funduszy własnych:

Bank przyjmuje strategię bezpiecznego funkcjonowania zakładającą wzrost posiadanych funduszy własnych i utrzymania na adekwatnym poziomie do funduszy własnych rozmiarów działalności obciążonej ryzykiem.

Podstawowe funkcje funduszy własnych to finansowanie działalności i zapewnienie rozwoju lub zabezpieczenie na wypadek ewentualnych strat Banku. Wielkość funduszy własnych wyznacza poziom stabilności finansowej Banku, a tym samym stopień bezpieczeństwa jego działalności i klientów.

Dla zapewnienia bezpieczeństwa ekonomicznego Bank posiada fundusze własne dostosowane do wymogów nadzorczych i rozmiaru prowadzonej działalności.

Fundusze własne Banku obejmują:

- 1)kapitał Tier I;
- 2)kapitał Tier II.

Kapitał Tier I Banku obejmuje:

- 1)kapitał podstawowy Tier I, na który składają się:
 - a) wpłacony fundusz udziałowy, z zastosowaniem przepisów przejściowych,
 - b) kapitał rezerwowy,
 - c) fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej;
- 2)pomniejszenia kapitału podstawowego Tier I stanowią wartości niematerialne i prawne wycenione według wartości bilansowej,

Kapitał Tier II Banku obejmuje rezerwę na ryzyko ogólne do wysokości 1,25% aktywów ważonych ryzykiem.

Bank wykazuje fundusz udziałowy w rachunku funduszy własnych, w ramach korekt okresu przejściowego, według następujących zasad:

- 1) podstawą obliczeń (podstawą amortyzacji) jest lista udziałowców oraz kwota opłaconych przez nich udziałów według stanu na 31.12. 2011 roku;
- 2) kwota, o której mowa w pkt. 1, jest pomniejszana o wszelkie wypłaty i wyksięgowania udziałów, które miały miejsce w latach 2012-2017;
- 3) każdego roku, począwszy od początku 2014 roku, kwota o której mowa w pkt. 2, jest umniejszana o wartość stanowiącą iloczyn kwoty, o której mowa w pkt. 2, oraz ustalonej przez KNF stawki amortyzacji wynoszącej w kolejnych latach odpowiednio: 20% w 2014 r., po 10% od 2015 r. do 2021 r. oraz jednorazowo 10% na koniec 2021 r.;
- 4) Bank do umniejszania stosuje amortyzację jednorazową.

Wartość jednego udziału wynosi 150,- zł.

Długofalowe cele kapitałowe:

Bank dąży do umacniania swojej siły kapitałowej poprzez podejmowanie następujących działań:

1. Stały wzrost działalności handlowej, w celu wypracowania zysków przeznaczanych w znacznej części na wzrost funduszy własnych Banku.
2. Optymalizacja kosztów między innymi poprzez racjonalizację zatrudnienia oraz oszczędność kosztów działania.
3. Wprowadzenie zmian do Statutu w celu dostosowania do zmiany ustawy o bankach spółdzielczych, ich zrzeszaniu się oraz bankach zrzeszających w celu opracowania planu działań w zakresie utrzymania współczynników kapitałowych w okresie obowiązywania Strategii na poziomie wymaganym przez przepisy zewnętrzne.

4. Doskonalenie jakości pracy w zakresie oceny ryzyka kredytowego, skutkującej stałym obniżaniem się udziału należności zagrożonych w obliżu kredytowym.
5. Intensyfikacja działań windykacyjnych.
6. Opracowanie i okresowa weryfikacja procedur w zakresie zarządzania ryzykami oraz tworzenia wymogów kapitałowych. Stałe dostosowywanie ww. procedur do zmian przepisów unijnych, w tym Dyrektywy 2013/36/UE oraz Rozporządzenia 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r.
7. Agregację systemu zarządzania ryzykiem i kapitałem.
8. Tworzenie limitów alokacji kapitału, zgodnie z Instrukcją oceny adekwatności kapitałowej, z uwzględnieniem tworzenia buforów kapitału (zabezpieczającego i antycyklicznego) oraz dźwigni kapitałowej.
9. Uzależnienie Polityki dywidendowej od sytuacji Banku oraz zmian wynikających z pakietu CRD IV/ CRR oraz zmian ustawy o bankach spółdzielczych, ich zrzeszaniu i bankach zrzeszających.
10. Weryfikacja istotności poszczególnych rodzajów ryzyka w zarządzaniu Bankiem, pod kątem Dyrektywy 2013/36 UE.
11. Weryfikacja i stały przegląd zasad tworzenia i utrzymywania kapitału wewnętrznego na pokrycie ryzyk istotnych, w oparciu o zapisy Dyrektywy 2013/36 UE.

Organizacja zarządzania ryzykiem

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

1. Rada Nadzorcza,
2. Zarząd,
3. Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem – Prezes Zarządu
4. Komórka monitorująca,
5. Stanowisko ds. zgodności
6. Stanowisko audytu wewnętrznego (merytoryczne komórki SOI),
7. Pozostali pracownicy Banku

Bank zapewnia niezależność działalności operacyjnej, która generuje ryzyko od niezależnej oceny ryzyka, przeprowadzanej przez Komórkę monitorującą.

System kontroli ryzyka stanowi znaczący element systemu zarządzania bankiem i obejmuje:

1. Adekwatny proces identyfikacji i oceny poszczególnych rodzajów ryzyka,
2. Strategie, polityki, procedury i plany,
3. Adekwatne systemy informacji zarządczej,

Proces regularnego przeglądu i oceny działania Banku z zasadami polityki/strategii oraz procedurami.

2. Adekwatności systemu zarządzania ryzykiem oraz ogólny profil ryzyka

Zarząd Banku oświadcza, że funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem jest adekwatny do skali oraz złożoności prowadzonej przez Bank działalności.

Profil ryzyka Banku, w ujęciu ilościowym Bank określa poprzez wskazanie udziału kapitału wewnętrznego na poszczególne rodzaje ryzyka w funduszach własnych.

Na datę sporządzenia informacji profil ryzyka Banku przedstawiał się następująco:

<i>Rodzaj ryzyka</i>	<i>Wartość % w stosunku do funduszy własnych</i>
Ryzyko kredytowe	38,16 %
Ryzyko płynności	0,21 %
Ryzyko stopy procentowej	0,00 %
Ryzyko operacyjne	3,65 %
Ryzyko walutowe	0,00 %

3. Liczba stanowisk dyrektorskich członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Członkowie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej nie sprawują funkcji w zarządzie lub radzie nadzorczej innego podmiotu, zgodnie z art. 22aa Prawa bankowego.

4. Polityka wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej w Banku, strategia zróżnicowania wyboru, informacja o odpowiedzialności

Ocena odpowiedzialności Członków Rady Nadzorczej, kandydatów do Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej jako organu kolegiального dokonywana jest zgodnie z zapisami „Polityki oceny odpowiedzialności kandydatów na Członków Rady Nadzorczej, Członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym w Dobrzycy”, opublikowanej na stronie internetowej Banku: www.bsdoobrzyca.pl

Ocena odpowiedzialności Członków Zarządu, kandydatów do Zarządu oraz Zarządu jako organu kolegiального dokonywana jest zgodnie z zapisami „Polityki oceny odpowiedzialności kandydatów do Zarządu, Członków Zarządu oraz Zarządu w Banku Spółdzielczym w Dobrzycy” wprowadzoną Uchwałą nr 40/2019 Zarządu Banku w Dobrzycy z dnia 18 listopada 2019 r.

Oceny Członków Rady oraz Rady jako organu kolegiального dokonało Zebranie Przedstawicieli Banku Spółdzielczego w Dobrzycy w dniu 18 maja 2019r. Zebranie Przedstawicieli wydało pozytywną ocenę Radzie Nadzorczej za pełnienie funkcji w 2018 roku.

Oceny kandydatów na Członków Rady Nadzorczej dokonano na Zebraniu Przedstawicieli w dniu 18 maja 2019 roku. Wszyscy nowo wybrani Członkowie Rady Nadzorczej otrzymali pozytywną ocenę odpowiedzialności.

W Banku wprowadzono również Uchwałą Zarządu nr 43/2019 w dniu 18.04.2019r. „Politykę zróżnicowania członków organu zarządzającego oraz personelu w Banku Spółdzielczym w Dobrzycy”. Zgodnie z jej treścią, Polityka oceny odpowiedzialności ma przyczynić się do skutecznego zarządzania Bankiem poprzez zapewnienie, iż wszyscy członkowie Zarządu będą cechowali się nieposzlakowaną opinią oraz uczciwością i etycznością oraz niezależnością osądu, bez względu na rozmiar, organizację wewnętrzną oraz charakter, zakres

i złożoność prowadzonej działalności, jak również zadania i obowiązki wypełniane na określonym stanowisku.

Rada Nadzorcza, dokonując oceny/ wyboru członków Zarządu uwzględnia:

- 1) zasadę proporcjonalności – a w szczególności wielkość, organizację wewnętrzną, charakter, skalę i stopień złożoności prowadzonej działalności a także lokalny charakter działania, w tym także okoliczność, iż bank spółdzielczy działa na rynku lokalnym, a czynności, które może wykonywać ograniczone są zezwoleniem udzielonym przez KNF i Bank Zrzeszający.
- 2) różnorodność przy rekrutowaniu członków Zarządu oraz przeznaczenia odpowiednich środków na wprowadzenie ich w obowiązki i ich szkolenie z naciskiem na przygotowanie członków zarządu do pełnienia przez nich funkcji poprzez znajomość rynku lokalnego.

Zgodnie z przyjętymi w 2019 roku Politykami ocena odpowiedniości przeprowadzona była 18 maja 2019 roku i przeprowadzana będzie w cyklach dwuletnich. Wszyscy członkowie Zarządu otrzymali pozytywną ocenę odpowiedniości.

5. Informacja o Komitetach powołanych w Banku

W Banku funkcjonuje Komitet Audytu Rady Nadzorczej, który w roku 2019 odbył 7 posiedzeń.

6. System przepływu informacji w zakresie ryzyka stosowany w Banku

System przepływu informacji w zakresie ryzyka dotyczy głównie istotnych rodzajów ryzyka i odbywa się zgodnie z wewnętrzną procedurą Banku.

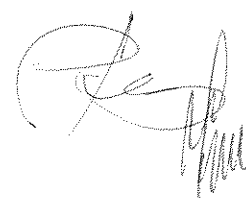
W ramach informacji zarządczej z obszaru każdego ryzyka sprawozdawane są:

- wyniki pomiaru ryzyka, w tym wyniki testów warunków skrajnych,
- informacja o realizacji przyjętych w Banku celów strategicznych (tolerancji / apetytu na ryzyko) oraz pozostałych limitów,
- wyniki kontroli zewnętrznych i wewnętrznych,
- wnioski dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

Raporty z zakresu poszczególnych rodzajów ryzyka pozwalają Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych;
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji;
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka,
- 5) ocenę skuteczności i adekwatności zarządzania ryzykiem.

Częstotliwość i zakres informacji zarządczej z zakresu ryzyka opisany został w Instrukcji System Informacji Zarządczej w Banku Spółdzielczym w Dobrzycy.

III. Fundusze własne**1. Budowa funduszy własnych**

Lp*	Pozycja	Kwota
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne	
2	Zyski zatrzymane	
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe)	38.008.228
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	5.200.000
4	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 3 i powiązane akcje emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	421.650
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	43.629.878
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-54.523
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-54.523
29	Kapitał podstawowy Tier I	43.575.355
45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	43.575.355
46	Instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne	
50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	2.510.000
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	2.510.000
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	
58	Kapitał Tier II	2.510.000
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	46.085.355
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	225.744.664
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	19,30%
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	19,30%
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	20,41%
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	10 %
65	W tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	2,5 %
66	W tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego	0 %
67	W tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	3 %
67a	W tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym	0 %

68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	11,30 %
76	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą standardową (przed zastosowaniem pułapu)	2.510.000
77	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą standardową	2.821.808

**) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji*

2. Ogólny opis cech instrumentów w kapitale podstawowym Tier I i kapitale Tier II

Kapitał Tier I Banku obejmuje:

- 1) kapitał podstawowy Tier I, na który składają się:
 - d) wpłacony fundusz udziałowy, z zastosowaniem przepisów przejściowych,
 - e) kapitał rezerwowy,
 - f) fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej;
- 2) pomniejszenia kapitału podstawowego Tier I stanowią wartości niematerialne i prawne wycenione według wartości bilansowej,

Kapitał Tier II Banku obejmuje rezerwę na ryzyko ogólne do wysokości 1,25% aktywów ważonych ryzykiem.

Bank wykazuje fundusz udziałowy w rachunku funduszy własnych, w ramach korekt okresu przejściowego, według następujących zasad:

- 1) podstawą obliczeń (podstawą amortyzacji) jest lista udziałowców oraz kwota opłaconych przez nich udziałów według stanu na 31.12. 2011 roku;
- 2) kwota, o której mowa w pkt. 1, jest pomniejszana o wszelkie wypłaty i wyksięgowania udziałów, które miały miejsce w latach 2012-2017;
- 3) każdego roku, począwszy od początku 2014 roku, kwota o której mowa w pkt. 2, jest umniejszana o wartość stanowiącą iloczyn kwoty, o której mowa w pkt. 2, oraz ustalonej przez KNF stawki amortyzacji wynoszącej w kolejnych latach odpowiednio: 20% w 2014 r., po 10% od 2015 r. do 2021 r. oraz jednorazowo 10% na koniec 2021 r.;
- 4) Bank do umniejszania stosuje amortyzację jednorazową.

Wartość jednego udziału wynosi 150,- zł.

IV. Wymogi kapitałowe

1. Metoda szacowania kapitału wewnętrznego oraz przyjęty przez Bank poziom adekwatności kapitałowej

Bank wyznacza kapitał wewnętrzny na wszystkie zidentyfikowane ryzyka istotne dla Banku, które nie zostały objęte wyznaczeniem kapitału regulacyjnego lub w ocenie Banku kapitał ten nie w pełni pokrywa ryzyko.

W procesie szacowania kapitału wewnętrznego wykorzystywane są efekty pomiaru ryzyka, dokonywanego w oparciu o obowiązujące procedury w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Poziomem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy.

Bank wyznacza regulacyjny wymóg kapitałowy dla ryzyka:

- a) kredytowego, w oparciu o metodę standardową,
- b) operacyjnego, w oparciu o metodę wskaźnika bazowego,
- c) walutowego w oparciu o metodę de minimis,
- d) Koncentracji zaangażowania w akcje i udziały w podmiotach spoza sektora finansowego.

Przy obliczaniu dodatkowych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne przyjmuje się następujące założenia:

- 1) kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka obliczany jest jako koszt lub utracony przychód (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego), który może się pojawić w wyniku zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej;
- 2) koszt lub utracony przychód, o którym mowa w pkt 1, obliczany jest na podstawie testów warunków skrajnych, które Bank przeprowadza dla poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne;
- 3) część lub całość kwoty, o której mowa w pkt 2, Bank może zabezpieczyć z wyniku finansowego zaplanowanego na dany rok obrotowy;
- 4) poziom akceptowalnej straty lub utraconego przychodu (tzw. wskaźnik wrażliwości) Bank wyznacza raz do roku (jako procent funduszy własnych Banku; dodatkowym wymogiem kapitałowym dla poszczególnych rodzajów ryzyka (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego) jest kwota, o jaką koszt lub utracony przychód przekroczy akceptowalny poziom ryzyka, o którym mowa w pkt 4.

Wyznaczając wymagany poziom kapitału wewnętrznego, z wykorzystaniem w/w metod, Bank:

- 1) ocenia czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe, operacyjne i walutowe i jeżeli jest to konieczne, to, zgodnie z obowiązującymi w Banku Zasadami szacowania kapitału wewnętrznego, oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na te ryzyka;
- 2) szacuje wymogi kapitałowe na pozostałe, istotne rodzaje ryzyka nie objęte wyznaczaniem regulacyjnych wymogów kapitałowych;
- 3) wyznacza zagregowany kapitał wewnętrzny, stanowiący sumę wymogów, o których mowa w pkt 1 i 2.

Celem strategicznym Banku w zakresie poziomu adekwatności kapitałowej jest utrzymywanie relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych na maksymalnym poziomie 65,5 %

Na datę sporządzenia informacji relacja ta wynosiła 42,2 %.

W 2019 roku Komisja Nadzoru Finansowego nie nałożyła na Bank obowiązku utrzymywania dodatkowych wymogów kapitałowych.

2. Regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe w podziale na kategorie ekspozycji

<i>Kategoria</i>	<i>Wartość aktywów ważonych ryzykiem zł</i>	<i>Wymóg kapitałowy zł</i>
ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0	0
ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	2.487.210	198.977
ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	107.635	8.611
ekspozycje wobec instytucji	3	0
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	22.725.821	1.818.066
ekspozycje detaliczne	42.142.815	3.371.425
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	125.676.202	10.054.096
ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	2.204.794	176.383
ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0	0
ekspozycje kapitałowe	6.420.865	513.669
pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	0
inne pozycje	2.936.181	234.895
Razem regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe		16 376.122

3. Łączne wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego, walutowego i operacyjnego

<i>Ryzyko</i>	<i>Regulacyjny wymóg kapitałowy zł</i>
• kredytowe	16.376.122
• operacyjne	1.683.451
• walutowe	
RAZEM	18.059.573

V. Ryzyko kredytowe

1. Definicja dla należności: nieobsługiwanych i restrukturyzowanych oraz przeterminowanych i zagrożonych, podejścia w zakresie korekt wartości i rezerw celowych/odpisów dotyczących odsetek, w tym również rezerwy na ryzyko

Ekspozycje nieobsługiwane i restrukturyzowane są zdefiniowane w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (dalej: Rozporządzenie 680/2014).

Zgodnie z Załącznikiem V do Rozporządzenia 680/2014, za ekspozycje nieobsługiwane uznaje się ekspozycje, które spełniają dowolne z poniższych kryteriów:

- przeterminowanie istotnych ekspozycji o ponad 90 dni,

- małe prawdopodobieństwo wywiązania się w całości przez dłużnika ze swoich zobowiązań kredytowych bez konieczności realizacji zabezpieczenia, niezależnie od istnienia przeterminowanych kwot lub liczby dni przeterminowania.

Jednocześnie ekspozycje, w odniesieniu do których uznaje się, że miało miejsce niewykonanie zobowiązania zgodnie z art. 178 CRR, oraz ekspozycje, w odniesieniu do których stwierdzono utratę wartości zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, zawsze uznaje się za ekspozycje nieobsługiwane. W praktyce za ekspozycje nieobsługiwane Bank uznaje ekspozycje zagrożone.

Należnościami zagrożonymi są ekspozycje kredytowe zaliczone do kategorii poniżej standardu, wątpliwej i straconej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków

Bank tworzy rezerwy celowe na ekspozycje zagrożone oraz odpisy na odsetki od tych ekspozycji w wysokości:

- 20% w zakresie ekspozycji w kategorii poniżej standardu,
- 50% w zakresie ekspozycji w kategorii wątpliwej,
- 100% w zakresie ekspozycji w kategorii straconej,

po uwzględnieniu pomniejszych podstawy naliczania rezerw i odpisów.

Bank tworzy rezerwę na ryzyko ogólne zgodnie z wewnętrzną procedurą.

Wymagany poziom rezerw celowych na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi zaklasyfikowanymi do kategorii „normalne” oraz do kategorii „pod obserwacją” wraz z odpisami aktualizującymi należności związane z ekspozycjami kredytowymi, może być pomniejszony o kwotę 25 % rezerwy na ryzyko ogólne.

2. Kategorie ekspozycji kredytowych, w tym kategorie istotne

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące kategorie:

Kategoria ekspozycji	wartość zł	Czy kategoria jest istotna tak/nie
wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	12.435.728	Nie
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	42.985.521	Nie
ekspozycje detaliczne	8.128.272	Nie
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	221.139.588	Tak
których dotyczy niewykonanie zobowiązania	5.669.137	Nie

* ekspozycje zabezpieczone hipoteką wg wartości nominalnej

przy czym przyjmuje, że kategorie ekspozycji kredytowych, które stanowią przynajmniej 30 % łącznej kwoty ekspozycji kredytowych wyznaczają istotne kategorie ekspozycji.

3. Struktura geograficzna ekspozycji kredytowych

Bank w swoich analizach nie uwzględnia ryzyka geograficznego, ponieważ funkcjonuje na terenie jednego obszaru geograficznego, określonego w Statucie Banku, zatwierdzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego.

4. Struktura ekspozycji kredytowych wg typu kontrahenta

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych sektora niefinansowego oraz finansowego wg następujących typów kontrahenta (wg wartości nominalnej):

<i>Typ kontrahenta</i>	<i>Wartość zł</i>	<i>Czy branża jest istotna tak/nie</i>
Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie, w tym sytuacja:	42.985.521	Nie
Normalna	42.012.161	
Pod obserwacją		
Poniżej standardu		
Wątpliwa	239.030	
Stracona	734.330	
Rolnicy indywidualni, w tym sytuacja:	110.593.632	Tak
Normalna	105.295.926	
Pod obserwacją	3.228.726	
Poniżej standardu	898.000	
Wątpliwa	211.420	
Stracona	959.560	
Przedsiębiorcy indywidualni, w tym sytuacja:	37.455.998	Nie
Normalna	35.001.804	
Pod obserwacją		
Poniżej standardu		
Wątpliwa	738.210	
Stracona	1.715.984	
Osoby prywatne, w tym sytuacja:	55.731.113	Nie
Normalna	55.205.258	
Pod obserwacją	353.433	
Poniżej standardu	135.270	
Wątpliwa		
Stracona	37.152	
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych, w tym sytuacja:	154.704	Nie
Normalna	154.704	
Pod obserwacją		
Poniżej standardu		
Wątpliwa		
Stracona		
Instytucje samorządowe	12.435.728	Nie
RAZEM	259.356.695	

Należności sektora budżetowego znajdują się w sytuacji normalnej.

Zgodnie z Instrukcją zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku Spółdzielczym w Dobrzycy Bank monitoruje branżę Rolnictwo. Pozostałe branże mają niewielki udział w obliżu kredytowym i podlegają weryfikacji podczas przeglądu rocznego. Zaangażowanie w branżę Rolnictwo, według wartości stanowiącej sumę należności według wartości nominalnej i udzielonych zobowiązań pozabilansowych, na dzień 31.12.2019 roku wyniosło 108.210.321 zł, tj. 38,7 % udziału w portfelu kredytowym rozumianym jako suma należności zdefiniowanych powyżej.

Dla istotnych kategorii ekspozycji (wyznaczonych w pkt 2) podział ekspozycji wg typu kontrahenta przedstawia się następująco:

<i>Typ kontrahenta</i>	<i>Wartość zł</i>
Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	36.884.754
Rolnicy indywidualni	99.525.100
Przedsiębiorcy indywidualni	50.011.253
Osoby prywatne	34.648.481
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	70.000
RAZEM	221.139.588

5. Struktura ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności

Podział ekspozycji kredytowych wg wartości nominalnej według terminów zapadalności przedstawia się następująco:

<i>Termin zapadalności</i>	<i>Wartość zł</i>
do 1 miesiąca	5.327.892
1 – 3 miesiący	15.753.093
3 – 6 miesiący	18.492.630
6 – 12 miesiący	29.072.516
1 rok – 3 lat	56.237.517
3 lata – 5 lat	39.134.729
5 lat – 10 lat	56.170.209
10 lat – 20 lat	29.729.306
powyżej 20 lat	9.438.803
RAZEM	259.356.695

przy czym dla najbardziej istotnego typu kontrahenta , a więc rolników, podział na terminy zapadalności przedstawia się następująco:

<i>Termin zapadalności</i>	<i>Wartość zł</i>
do 1 miesiąca	1.720.412
1 – 3 miesiący	5.851.770
3 – 6 miesiący	7.689.300
6 – 12 miesiący	11.801.822
1 rok – 3 lat	28.138.218
3 lata – 5 lat	19.447.805
5 lat – 10 lat	26.080.413
10 lat – 20 lat	7.794.911
powyżej 20 lat	2.068.980

6. Zmiana stanu korekt i rezerw/odpisów z tytułu ekspozycji zagrożonych wraz z saldem początkowym i końcowym

<i>Kategoria</i>	<i>Saldo początkowe</i>		<i>Saldo końcowe</i>	
	<i>Rezerwy celowe</i>	<i>Odpisy na odsetki</i>	<i>Rezerwy celowe</i>	<i>Odpisy na odsetki</i>
<i>Poniżej standardu</i>	11.530 zł	0 zł	207.538 zł	10.469 zł
<i>Wątpliwe</i>	1.076.404 zł	6.189 zł	667.359 zł	2.143 zł
<i>Stracone</i>	1.677.663 zł	4.939 zł	2.967.649 zł	4.170 zł

7. Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych

	A	b	C		d	e	f	g	h
			Wartość bilansowa brutto (w przypadku ekspozycji w bilansie) /kwota nominalna ekspozycji (w przypadku ekspozycji pozabilansowych)						
	Obstugiwane ekspozycje restrukturyzowane		W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	W tym ekspozycje dotknięte utratą wartości	Obstugiwane ekspozycje restrukturyzowanych	Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw	Nieobstugiwane ekspozycje restrukturyzowanych	Zabezpieczenia rzeczowe lub gwarancje finansowe otrzymane	W tym zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobstugiwanym ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne
1 Kredyty i zaliczki	7.296.448	3.913.800	3.382.648	3.382.648	3.382.648	2.072.987	5.223.461		
2 Inne instytucje finansowe									
3 Przedsiębiorstwa niefinansowe	768.828	616.460	152.368	152.368	152.368	152.047	616.781		
4 Gospodarstwa domowe	6.527.620	3.297.340	3.230.280	3.230.280	3.230.280	1.920.940	4.606.680		
5 Dłużne papiery wartościowe									
6 Udzielone zobowiązania do udzielenia pożyczki									
7 Łącznie	7.296.448	3.913.800	3.382.648	3.382.648	3.382.648	2.072.987	5.223.461		

Legenda:

	pola, których wypełnienie jest obowiązkowe
	pola, których wypełnienie jest nieobowiązkowe

8. Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
Ekspozycje obsługiwane												
	Ekspozycje obsługiwane		Przeterminowane > 90 dni	Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych <= 90 dni	Przeterminowane > 90 dni <= 180 dni	Przeterminowane > 180 dni <= 1 rok	Przeterminowane > 1 rok <= 5 lat	Przeterminowane powyżej 5 lat	Przeterminowane > 5 lat <= 7 lat	Przeterminowane > 7 lat	W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonalne zobowiązania	
	Nieprzeterminowane lub przeterminowane <= 30 dni	Przeterminowane > 30 dni <= 90 dni										
1 Kredyty i zaliczki	335.642.335	552.382	1.695.880	27.601	870.338	1.237.306	11.422					
3 Instytucje rządowe	12.543.687											
4 Instytucje kredytowe	82.704.830											
5 Inne instytucje finansowe	1.751.045											
6 Przedsiębiorstwa niefinansowe	41.529.232	276.538	580.059		12	330.559						
7 W tym MSP	41.529.232	276.538	580.059		12	330.559						
8 Gospodarstwa domowe	196.960.683	275.844	1.115.821	27.601	870.326	906.747	11.422					
9 Dłużne papiery wartościowe	152.858											
10 Banki centralne	17.818.614											
11 Instytucje rządowe	14.998.749											
12 Instytucje kredytowe												

13	Inne instytucje finansowe	2.819.865																		
14	Przedsiębiorstw a niefinansowe																			
15	Ekspozycje pozabilansowe																			
22	łącznie	353.460.949	552.382	1.695.880	27.601	870.338	1.237.306	11.422												

Legenda:

pola, których wypełnianie jest obowiązkowe

pola, których wypełnianie jest nieobowiązkowe

pola zablokowane, zgodnie ze wzorcem zaprezentowanym w „Wytycznych dotyczących ujawniania w zakresie ekspozycji nieobrotujących i restrukturyzowanych” (EBA/GL/2018/10)

kolumny „h” oraz „i” - dostosowano do podziału terminowego obowiązującego w sprawozdawczości FINREP, formularz F.18, w wytycznych EBA obowiązujących przedziaty: kol „h” - przeterminowane >1 rok <=2 lata, kol „i” - przeterminowane >2 lata <=5 lat

9. Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy

	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna			Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw			Skumulowane odpisanie częściowe	Otrzymane gwarancje finansowe		Z tytułu tytułu ekspozycji nieobsługiwanych
	Ekspozycje obsługiwane	Ekspozycje nieobsługiwane		Ekspozycje obsługiwane – utrata wartości i rezerwy	Ekspozycje nieobsługiwane – skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerw			Z tytułu ekspozycji obsługiwanych	Z tytułu tytułu ekspozycji	
	W tym etap 1	W tym etap 2	W tym etap 3	W tym etap 1	W tym etap 2	W tym etap 3				
1 Kredyty i zaliczki										2.203.730
2 Banki centralne										
3 Instytucje rządowe										
4 Instytucje kredytowe										
5 Inne instytucje finansowe										
6 Przedsiębiorstwa finansowe										
7 Gospodarstwa domowe										
8 Instytucje niekomercyjne										
9 Dłużne papiery wartościowe										
10 Banki centralne										
	336.194.717	6.046.277					3.842.547			
	12.543.687									
	82.704.830									
	1.751.045									
	41.805.770	1.030.145								119.515
	41.805.770	1.030.145								119.515
	197.236.527	5.016.132								2.084.215
	152.858									
	17.818.614									
	14.998.749									

11	Institucje rządowe																						
12	Institucje kredytowe	2.819.865																					
13	Inne instytucje finansowe																						
14	Przedsiębiorstwa niefinansowe																						
15	Ekspozycje pozabilansowe																						
22	Łącznie	354.013.331							6.046.277												3.842.547		2.203.730

Legenda:

pola, których wypełnienie jest obowiązkowe

pola, których wypełnienie jest nieobowiązkowe

pola zablokowane, zgodnie z objaśnieniami poniżej nie dotyczy banków stosujących krajowe zasady rachunkowości

pola zablokowane, zgodnie ze wzorcem zaprezentowanym w „Wytocznych dotyczących ujawniania w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych” (EBA/GL/2018/10)

10. Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowania egzekucyjne

W 2019 rok nie nastąpiło przejęcie na drodze postępowania egzekucyjnego.

VI. Techniki ograniczania ryzyka kredytowego

Bank stosuje pomniejszanie podstawy tworzenia rezerw celowych i odpisów na odsetki o ustanowione zabezpieczenie w formie hipoteki. Wartość bilansowa brutto ekspozycji kredytowych, dla których Bank stosuje pomniejszenie podstawy naliczania rezerw celowych wynosi 1.577.226 zł.

VII. Korzystanie z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI

Bank nie wykorzystuje ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI dla potrzeb wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem.

VIII. Ryzyko rynkowe

Bank Spółdzielczy w Dobrzycy zakresie ryzyka walutowego według stanu na datę sporządzania informacji nie tworzy wymogu kapitałowego.

IX. Ryzyko operacyjne

Bank wyznacza wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne metodą wskaźnika podstawowego.

Kwota wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka operacyjnego według stanu na datę sporządzania informacji wynosi 1.683.451 zł.

Suma strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego w 2019 r. wyniosła 8.971,21 zł i dotyczyła linii płatności i rozliczenia.

W roku 2019 nie wystąpiły zdarzenia operacyjne o poważnych skutkach finansowych i niefinansowych dla Banku. Wszystkie zdarzenia operacyjne podlegały ocenie i analizie.

X. Ekspozycje kapitałowe

Ekspozycje kapitałowe wedle zamiaru ich nabycia oraz opis stosowanych metod wycen i zasad rachunkowości dla tych ekspozycji:

<i>Rodzaj ekspozycji</i>	<i>Kwota zakupiona ze względu na:</i> • <i>zyski</i> <i>kapitałowe</i> • <i>zamiar</i> <i>strategiczny</i>	<i>Zasady wyceny</i>
akcje SGB-Banku S.A.	zamiar strategiczny	Wartość nominalna
Udział SSO-SGB	zamiar strategiczny	Wartość nominalna

Wartość bilansowa i godziwa posiadanych papierów wartościowych:

<i>Rodzaj ekspozycji</i>	<i>Wartość bilansowa</i>	<i>Wartość godziwa</i>
akcje SGB-Banku S.A.	3 600 000	3 600 000
Udział SSO-SGB	1 000	1 000

Kwota zrealizowanych zysków i strat dotycząca ekspozycji kapitałowych nie wystąpiła.

XI. Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Ryzyko stopy procentowej w Banku wynika głównie z niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych oraz niedopasowania tych pozycji ze względu na stawki referencyjne.

W Banku występuje nadwyżka aktywów nad pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych, która wynosi 8,4 % sumy bilansowej.

Spadek stóp procentowych o 200 punktów bazowych obniża wynik odsetkowy Banku o: 2.766.784 zł.

Spadek stóp procentowych o 200 punktów bazowych zmienia bilansową wartość kapitału o 224.138 zł.

XII. Polityka wynagradzania

Z uwagi na profil działania, charakter posiadanych w ofercie produktów oraz skalę działalności na rynku bankowym ustalono, iż polityka zmiennych składników wynagrodzeń dotyczy Członków Zarządu Banku.

Przez zmienne składniki wynagradzania rozumie się premie roczną, przyznawaną na podstawie efektów pracy Członków Zarządu, przy zastosowaniu kryteriów oceny.

Ocena efektów pracy Członka Zarządu dokonywana jest po zakończeniu roku obrotowego i obejmuje 3 lata, tzn. miniony rok obrotowy oraz dwa poprzednie lata. Oceny dokonuje Rada Nadzorcza najpóźniej do końca drugiego kwartału roku następnego po okresie oceny.

Ocena efektów pracy członków Zarządu obejmuje m.in. wskaźniki Banku osiągnięte w latach podlegających ocenie w podziale na poszczególne lata w odniesieniu do realizacji planu finansowego w danym okresie, w zakresie:

- 1) Zysku netto;
- 2) Zwrotu z aktywów (ROA);
- 3) Wskaźnika należności zagrożonych;
- 4) Całkowitego współczynnika kapitałowego;
- 5) Sumy bilansowej Banku;
- 6) Wskaźnika płynności LCR.

W odniesieniu do kryteriów oceny efektywności pracy, Członek Zarządu ma prawo do premii rocznej, gdy w okresie planowanym ocenie wykonanie planu finansowego zostało zrealizowane na poziomie:

- 1) Zysku netto nie niższym niż 75 % zaplanowanego poziomu;
- 2) Wskaźnika należności zagrożonych sektora niefinansowego - nie wyższym niż średni wskaźnik zrzeczonych w SGB Banku SA banków spółdzielczych;
- 3) Całkowitego współczynnika kapitałowego - nie niższym niż 15%;
- 4) Sumy bilansowej - nie niższym niż 75% zaplanowanego poziomu;
- 5) Wskaźnika płynności LCR – nie niższym niż 0,80.

W przypadku kryteriów dotyczących indywidualnych wyników, Członek Zarządu ma prawo do rocznej premii, gdy w okresie podlegającym ocenie:

- 1) dokonano pozytywnej oceny efektów pracy realizacji zadań członka Zarządu wynikających z zakresu jego obowiązków i odpowiedzialności;
- 2) uzyskał pozytywną ocenę kwalifikacji,

- 3) uzyskał absolutorium z wykonania obowiązków za dany rok obrotowy,
- 4) wyniki kontroli przeprowadzonych w Banku przez podmioty zewnętrzne, w tym audyt wewnętrzny przeprowadzony przez Spółdzielczy System Ochrony SGB lub kontrola Komisji Nadzoru Finansowego, nie wykazały istotnych uchybień w obszarze nadzorowanym przez danego członka Zarządu.

Członek Zarządu uzyskuje pozytywną ocenę tylko i wyłącznie w przypadku spełnienia wszystkich przesłanek wskazanych powyżej oraz dodatkowo w przypadku spełnienia indywidualnych zadań przypisanych w zakresie zadań i odpowiedzialności dla poszczególnych członków Zarządu.

Wysokości premii rocznej nie może stanowić znacznej części wynagrodzenia Członka zarządu Banku.

Łączna kwota premii rocznej dla Członka Zarządu ustalona jest w wysokości nie większej niż 30% rocznego zweryfikowanego przez biegłego rewidenta wyniku finansowego netto z zastrzeżeniem, że wysokość regulaminowej premii rocznej nie może być większa niż 40 % osiągniętego w danym roku przez Członka Zarządu wynagrodzenia zasadniczego.

XIII. Ryzyko płynności

Zarządzanie ryzykiem płynności, opisane w rozdziale II niniejszej analizy zostało podzielone na dwa poziomy:

- zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej, w ramach którego:
 - komórka zarządzania „wolnymi środkami” odpowiada za zarządzanie płynnością krótkoterminową
 - Oddziały Banku odpowiadają za gromadzenie depozytów i udzielania kredytów
- za zarządzanie ryzykiem, w ramach którego komórka monitorowania ryzyka odpowiada za identyfikację, pomiar, kontrolę i sprawozdawanie.

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych. W ramach oceny struktury, trendów źródeł finansowania działalności wyznaczany i monitorowany jest ich udział w pasywach ogółem. Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskiwania i utrzymywania depozytów.

Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania.

Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowym źródeł środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego;

W sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony a także pozyskanie kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim.

Bank jest członkiem Zrzeszenia oraz Uczestnikiem Systemu Ochrony. W związku z tym, zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się zgodnie z zasadami ustalonymi w Zrzeszeniu i Systemie.

Bank Zrzeszający realizuje następujące zadania:

- 1) prowadzenie rozliczeń pieniężnych Banków Spółdzielczych,
- 2) zabezpieczanie Banków Spółdzielczych przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych,
- 3) zabezpieczanie płynności śróddziennej dla Banków Spółdzielczych,
- 4) prowadzenie rachunków bieżących Banków Spółdzielczych,

- 5) udzielanie kredytów w rachunku bieżącym Bankom Spółdzielczym zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego,
- 6) gromadzenie nadwyżek środków Banków Spółdzielczych,
- 7) prowadzenie rachunków Minimum Depozytowego,
- 8) utrzymywanie aktywów płynnych stanowiących pokrycie środków Minimum Depozytowego,
- 9) wyznaczanie i utrzymywanie zagregowanego wymogu pokrycia płynności (LCR),
- 10) pośredniczenie w zakupie przez Banki Spółdzielcze papierów wartościowych w ramach limitów ustalonych przez Spółdzielnię,
- 11) przeprowadzanie „zagregowanych” testów warunków skrajnych i awaryjnych planów płynności,
- 12) wsparcie Banków Spółdzielczych w zakresie narzędzi analitycznych służących pomiarowi ryzyka płynności, w tym wyznaczanie krzywej krańcowego kosztu finansowania.

Jednostka zarządzająca Systemem Ochrony realizuje następujące zadania:

- 1) udzielanie pomocy płynnościowej Uczestnikom, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Systemie Ochrony,
- 2) wyznaczanie minimalnego zasobu aktywów płynnych w Systemie Ochrony (m.in. poprzez aktualizację kwoty Minimum Depozytowego),
- 3) ustalanie limitów ryzyka płynności w Systemie Ochrony;
- 4) monitorowanie poziomu płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej,
- 5) prowadzenie wymiany informacji o ryzyku płynności pomiędzy Uczestnikami,
- 6) opracowanie procedur wzorcowych dotyczących zarządzania ryzykiem płynności.

Nadwyżki środków niewykorzystane na działalność kredytową lub nie przeznaczone przez Bank na zakup innych aktywów (w tym aktywów płynnych) gromadzi Bank Zrzeszający. Bank może w inny sposób zagospodarować nadwyżkę środków tylko za zgodą Banku Zrzeszającego.

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank wykazywał nadwyżkę płynności (rozumianą jako maksymalna kwota środków, o którą mogą zostać zmniejszone aktywa płynne, aby regulacyjne miary płynności nie spadły poniżej wymaganego minimum:

<i>Nazwa nadwyżki</i>	<i>Wartość nadwyżki zł</i>
LCR ponad minimum – nadwyżka aktywów płynnych	6.991.720

Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR przedstawiają się następująco:

<i>Nazwa</i>	<i>Wielkość</i>	<i>Obowiązujący poziom</i>
Nadzorcza miara płynności długoterminowej	124%	100%
Wskaźnik LCR	127,64%	80%

Wielkości charakterystyczne dla wskaźnika LCR na koniec czterech ostatnich kwartałów roku:

Nazwa wielkości	Kwartał poprzedni (n-3)	Kwartał poprzedni (n-2)	Kwartał (n-1)	Kwartał kończący rok (n)
Zabezpieczenie przed utratą płynności	32.755.905	34.746.712	36.974.967	37.778.865
Wypływy środków pieniężnych netto	27.209.953	32.832.981	32.873.510	29.597.527
Wskaźnik pokrycia wypływów netto	120,38%	105,83%	112,48%	127,64%

Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności przedstawiają się następująco:

Przedział płynności	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 do 6 miesięcy
Luka bilansowa prosta	51.554.922	-5.518.217	5.382.531
Luka bilansowa skumulowana	51.554.922	46.036.705	51.419.236
Luka prosta (z pozabilansem)	50.181.897	-6.278.097	4.904.011
Luka skumulowana(z pozabilansem)	50.181.897	43.903.800	48.807.811

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank posiadał możliwość skorzystania z następujących, dodatkowych źródeł finansowania:

Rodzaj	Kwota w zł.	Warunki dostępu
pożyczka płynnościowa z Funduszu Pomocowego	62.551.648	w sytuacji awaryjnej
lokata płynnościowa ze środków Minimum Depozytowego	161.116.981	w sytuacji awaryjnej

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku,
- nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,
- konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów,
- niski stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku,
- niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie niepłynnych,
- ryzyko reputacji.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące.

Bank ograniczania ryzyka płynności poprzez:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
- przystąpienie do Systemu Ochrony, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
- utrzymywanie Minimum Depozytowego w Banku Zrzeszającym,
- określanie prognoz nadwyżki z uwzględnieniem dodatkowego bufora płynności.

Głównymi pojęciami stosowanymi w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności są:

- 1) baza depozytowa – zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych, z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym,
- 2) depozyty – baza depozytowa oraz zobowiązania terminowe i bieżące wobec instytucji rządowych lub samorządowych oraz podmiotów finansowych, z wyłączeniem banków;
- 3) płynność dzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych na zamknięcie dnia;
- 4) płynność bieżąca – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni;
- 5) płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- 6) płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
- 7) płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- 8) bufor płynności – oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku Strategii zarządzania ryzykiem „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni;

Bank wykorzystuje wyniki testów warunków skrajnych do: planowania awaryjnego, wyznaczania poziomu limitów, szacowania kapitału wewnętrznego, zmiany polityki płynnościowej Banku.

Awaryjne plany płynności zostały zintegrowane z testami warunków skrajnych poprzez wykorzystywanie testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy.

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniu na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów nieobciążonych lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

- 1) sprzedaż wysokopłynnych aktywów (aktywa nieobciążone) lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami,
- 2) dodatkowe źródła finansowania w postaci:

- a) wykorzystania przyznanych linii kredytowych,
- b) sprzedaży innych aktywów, w tym kredytów,
- c) pozyskania niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego,
- d) pozyskania pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni,

Do aktywów nieobciążonych mogą być zaliczane aktywa, które spełniają wszystkie z wymienionych warunków:

- 1) brak obciążeń,
- 2) wysoka jakość kredytowa,
- 3) łatwa zbywalność,
- 4) brak prawnych, regulacyjnych i operacyjnych przeszkód do wykorzystania aktywów w celu pozyskania środków,
- 5) sprzedaż aktywa nie oznacza konieczności podejmowania nadzwyczajnych działań.

Bank utrzymuje aktywa nieobciążone (liczone według wartości bilansowej) na poziomie równym lub wyższym od wyznaczonego bufora płynności.

Z zakresu ryzyka płynności w Banku funkcjonuje system informacji zarządczej, który pozwala Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów,
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności,
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji,
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Raporty z ryzyka płynności dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością przynajmniej miesięczną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością przynajmniej kwartalną.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności zawiera m.in. dane na temat:

- 1) struktury źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów,
- 2) stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym oceny zagrożeń wynikających z nagłego wycofania depozytów internetowych i mobilnych, a także depozytów dla których Bank stosuje ponadprzeciętne stawki oprocentowania,
- 3) stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych;
- 4) wpływu pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności,
- 5) poziomu aktywów nieobciążonych,
- 6) analizy wskaźników płynności,
- 7) wyników testów warunków skrajnych,
- 8) ryzyka związanego z płynnością długoterminową,
- 9) wyników testów warunków skrajnych, stopnia przestrzegania limitów.

XIV. Dźwignia finansowa

Zgodnie z art. 429 ust. 2 Rozporządzenia CRR Bank mierzy ryzyko dźwigni finansowej poprzez obliczanie wskaźnika dźwigni finansowej liczonego jako wyrażony w procentach udział kapitału Tier I (miara kapitału) w aktywach według wartości bilansowej, powiększonych o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych (miara ekspozycji całkowitej), przy czym:

- 1) w aktywach według wartości bilansowej Bank nie uwzględnia pozycji pomniejszających kapitał podstawowy i dodatkowy Tier I, w szczególności: wartości niematerialnych i prawnych pomniejszających kapitał podstawowy Tier I, udziałów kapitałowych pomniejszających kapitał podstawowy i dodatkowy Tier I,

aktywów z tytułu podatku odroczonego opartych na przyszłej rentowności pomniejszających kapitał podstawowy Tier I;

- 2) wartość ekspozycji pozabilansowych jest wyliczana od wartości nominalnej (bez uwzględniania korekt z tytułu rezerw celowych i odpisów aktualizujących odnoszących się do odsetek) z uwzględnieniem współczynników konwersji, z zastrzeżeniem dolnego limitu 10% dla pozycji pozabilansowych niskiego ryzyka

1. Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni

Lp.*	Pozycja	Kwota
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	367 054 565
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	9 492 196
7	Inne korekty	-54 523
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	376 492 238

* numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 roku ustanawiającym standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji

2. Ujawnienie wskaźnika dźwigni

Lp.	Pozycja	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	367 054 565
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	-54 523
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	367 000 042
Inne pozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	28 293 706
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	-18 801 510
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17-18)	9 492 196
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	43 575 355
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a, EU-19b)	376 492 238
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	11,57%

3. Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych

Lp.	Pozycja	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych) w tym:	376 492 238
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0,00
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego w tym:	376 492 238
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	16 296 794

EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego których nie traktuje się jak państwa	12 543 687
EU-7	Instytucje	81 863 059
EU-8	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	164 929 296
EU-9	Ekspozycje detaliczne	56 190 420
EU-10	Przedsiębiorstwa	29 260 093
EU-11	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	2 262 317
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa nie generujące zobowiązania kredytowego)	13 146 572

4. Informacje jakościowe

1	<i>Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej</i>	Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk nieistotnych; zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego – w oparciu o zatwierdzoną w Banku Strategię zarządzania i planowania kapitałowego. Takie podejście wynika z faktu, że Bank do obliczania aktywów ważonych ryzykiem stosuje metodę standardową (co ogranicza nadmierną możliwość wykorzystywania niższych wag ryzyka). W związku z tym zachowanie odpowiednich współczynników kapitałowych, powoduje, że wskaźnik dźwigni utrzymuje się również na bezpiecznym poziomie.

XV. Kontrola wewnętrzna

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach).

3. Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank.
4. Na drugą linię obrony składa się:
 - 1) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie,
 - 2) komórka do spraw zgodności i testowania,
 - 3) Administrator Bezpieczeństwa Informatycznego.
5. Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB.
6. Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w ramach realizowanych czynności odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują (poziomo lub pionowo) przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.
7. Z uwagi na specyfikę banku spółdzielczego przyjmuje się, że członkowie Zarządu będą wykonywać dodatkową kontrolę doraźną, na zasadach określonych w regulacji „System kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Dobrzycy”, obejmującą swym zakresem bieżącą działalność Banku.

Poszczególne linie obrony, w ramach systemu kontroli wewnętrznej są odpowiedzialne za:

1. Pierwsza linia obrony – projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania jednostek, komórek, pracowników pierwszej linii z regulacjami wewnętrznymi banku, tym za weryfikację bieżącą oraz testowanie przestrzegania

przyjętych mechanizmów kontrolnych, raportowanie nieprawidłowości znaczących i krytycznych do Komórki ds. zgodności i testowania ora Zarządu, monitorowanie terminowego wykonania zaleceń Prezesa Zarządu dotyczącego usunięcia nieprawidłowości w kierowanej jednostce i informowanie Stanowiska ds. zgodności i testowania.

2. Druga linia obrony odpowiedzialna jest w szczególności za:
 - 1) stosowanie mechanizmów kontrolnych wpisanych w działania II linii obrony,
 - 2) monitorowanie w postaci weryfikacji bieżącej mechanizmów kontrolnych, np. wiążącego opiniowania nowych procedur, w tym limitów, wskaźników efektywności, itp. a także weryfikacji bieżącej przestrzegania przyjętych mechanizmów kontrolnych,
 - 3) przeprowadzanie pionowych testów przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w tym algorytmów w systemach wspomagających zarządzanie i procesy produkcyjne,
 - 4) ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych,
 - 5) matrycę funkcji kontroli,
 - 6) prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych,
 - 7) raportowanie znaczących i krytycznych nieprawidłowości.
3. Trzecia linia obrony odpowiedzialna jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.

W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania pionowego poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony oraz niezależność monitorowania poziomego poprzez rozdzielanie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii.

Za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca, testowanie) w ramach danej linii odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy, w tym dyrektorzy/kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych.

Za monitorowanie pionowe pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony odpowiadają odpowiednio pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie, Komórka ds. zgodności i testowania, Administrator Bezpieczeństwa Informatycznego.

Zadania pracowników, komórek lub stanowisk związane z monitorowaniem udokumentowane są w zakresach czynności oraz:

- w zakresie weryfikacji bieżącej - w regulacjach wewnętrznych Banku oraz w matrycy funkcji kontroli,
- w zakresie testowania - w matrycy funkcji kontroli.

Podstawowym narzędziem do operacyjnego zarządzania systemem kontroli w Banku jest matryca funkcji kontroli, w której powiązано cele ogólne systemu kontroli wewnętrznej i wyodrębnione w ich ramach cele szczegółowe z procesami istotnymi wraz z wpisanymi w te procesy kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem tych mechanizmów.

Bank określił kategorie nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej, biorąc pod uwagę ich negatywny wpływ na zapewnienie osiągnięcia określonych celów systemu kontroli wewnętrznej. Nadanie odpowiedniej kategorii nieprawidłowości stwierdzonej, w ramach niezależnego monitorowania, polega na oszacowaniu poziomu ryzyka związanego z tą nieprawidłowością. W Banku prowadzony jest rejestr wszystkich nieprawidłowości znaczących i krytycznych. Wykryte w ramach pierwszej linii obrony nieprawidłowości znaczące lub krytyczne, są niezwłocznie raportowane do komórki organizacyjnej drugiej linii obrony, odpowiedzialnej za niezależne monitorowanie procesu,

w ramach którego zaistniała dana nieprawidłowość znacząca lub krytyczna, a w przypadku nieprawidłowości krytycznych również do Zarządu Banku oraz komórki audytu wewnętrznego. Stwierdzone w ramach drugiej linii obrony nieprawidłowości znaczące lub krytyczne, są niezwłocznie raportowane do Zarządu Banku i Radzie Nadzorczej, a w przypadku nieprawidłowości krytycznych również do komórki audytu wewnętrznego.

Zarząd i Rada Nadzorcza otrzymuje w okresach półrocznych informacje o wynikach testowania pionowego i poziomego przestrzegania kluczowych mechanizmów kontrolnych.

Zgodnie z Umową Systemu Ochrony komórka audytu wewnętrznego przygotowuje syntetyczną informację o najistotniejszych nieprawidłowościach, stwierdzanych w trakcie audytów wewnętrznych i w okresach półrocznych przekazuje do Banku. Bank wykorzystuje ww. informacje w celu poprawy jakości wykonywanych usług i obniżenia poziomu ryzyka prowadzonej działalności.

Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym funkcji kontroli, komórki do spraw zgodności i testowania oraz wyników audytu przeprowadzonego przez komórkę audytu wewnętrznego. Dokonując oceny Rada Nadzorcza bierze pod uwagę informacje przekazane przez Zarząd o sposobie wypełniania zadań przez pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz komórki do spraw zgodności i testowania ze szczególnym uwzględnieniem:

- adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zapewnieniu osiągnięcia każdego z celów systemu kontroli wewnętrznej,
- skali i charakterze nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz najważniejszych działań zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości, w tym o podjętych środkach naprawczych i dyscyplinujących,
- zapewnienia niezależności komórce do spraw zgodności,
- zapewnienia środków finansowych niezbędnych do skutecznego wykonywania przez pracowników komórki zgodności i testowania oraz do systematycznego podnoszenia kwalifikacji oraz zdobywania doświadczenia i umiejętności przez pracowników tej komórki.

XVI. Aktywa obciążone/nieobciążone

Składnik aktywów należy traktować jako obciążony, jeżeli został zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji, z której nie może on zostać swobodnie wycofany. Na dzień 31.12.2019 r. wszystkie aktywa Banku były wolne od obciążeń.

W Banku nie wystąpiły żadne inne składniki aktywów, które podlegałyby prezentacji.

Sposób: *do 07.10.2019*

SPECIALISTA ds. monitorowania ryzyk
Stasik
Weronika Stasik

Zastępca Kierownika Wydziału Finansowo-Księgowego
i celowy
Radosław Teodorczyk

Stanowisko ds. zgodności i testowania
Sebastian Florczyk

RADA NADZORCZA
Banku Spółdzielczego
w Dobryczu

Przewodniczący Rady Nadzorczej
Mieczysław Polata
47

ZARZĄD
Banku Spółdzielczego
w Dobryczu

mfuj

22.07.2019

1000

1000